

POSTANOWIENIE

Dnia 29 marca 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Rączka

w sprawie z powództwa B. D. i I. K.
przeciwko Szkole Podstawowej im. (...) w P.
o przywrócenie do pracy na poprzednich warunkach i wynagrodzenie,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 29 marca 2017 r.,
skargi kasacyjnej strony pozwanej od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i
Ubezpieczeń Społecznych w T
z dnia 22 października 2015 r., sygn. akt IV Pa (...),

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. zasądza od pozwanego na rzecz każdej z powódek po 240 zł dla każdej z nich tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 22 października 2015 r., sygn. akt IV Pa (...) Sąd Okręgowy w T. oddalił apelację pozwanej Szkoły Podstawowej im. (...) w P. od wyroku Sądu Rejonowego w T. z dnia 28 stycznia 2015 r., sygn. akt IV P (...), w którym Sąd Rejonowy uwzględnił powództwa B. D. i I. K. i przywrócił powódki do pracy u pozwanej na poprzednio zajmowanych stanowiskach i zasądził na ich rzecz odpowiednio kwoty 16.037,26 zł oraz 16.689,94 zł tytułem wynagrodzenia za czas pozostawania bez pracy.

Sądy rozpoznające niniejszą sprawę ustaliły, że dyrektor pozwanej szkoły

znała treść uchwały Nr (...), którą Zarząd Oddziału ZNP w T. objął imienną ochroną o której mowa w art. 32 ust. 3 ustawy o związkach zawodowych obie powódki, bowiem kopia tej uchwały została mu przekazana osobiście przez powódki. Mimo to jednak dyrektor pozwanej placówki wręczył powódkom wypowiedzenia umów o pracę, w związku z brakiem zgody powódek na zmniejszenie liczby godzin.

Sądy przyjęły, że powódki były skutecznie objęte ochroną związkową, w związku z pełnionymi przez nie funkcjami w organizacji związkowej, którą tworzyły w pozwanej szkole i w związku z tym pracodawca był obowiązany uzyskać zgodę związku zawodowego na wypowiedzenie im umów o pracę, czego jednak nie uczynił.

Od wyroku Sądu Okręgowego skargę kasacyjną złożyła pozwana, zarzucając:

1. naruszenie prawa materialnego, a to art. 32 ust. 3 ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych (jednolity tekst: Dz.U. z 2015 r., poz. 1881; dalej u.z.z.) i § 2 ust. 1 Rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 16 czerwca 2003 r. w sprawie powiadamiania przez pracodawcę zarządu zakładowej organizacji związkowej o liczbie osób stanowiących kadrę kierowniczą w zakładzie pracy oraz wskazywania przez zarząd oraz komitet założycielski zakładowej organizacji związkowej pracowników, których stosunek pracy podlega ochronie, a także dokonywania zmian w takim wskazaniu (Dz.U. z 2003 r. Nr 108, poz. 1013, dalej „Rozporządzenie”) poprzez ich błędną wykładnię i uznanie za skuteczne i uruchamiające dyspozycję art. 32 ust. 1 u.z.z. zawiadomienie pracodawcy przez same powódki o objęciu ich ochroną, podczas gdy uprawnienie to przysługuje wyłącznie organowi organizacji związkowej sprawującemu zarząd;

2. naruszenie prawa materialnego, a to art. 32 ust. 1 u.z.z. i art. 8 k.p. poprzez ich niewłaściwe zastosowanie i uznanie, iż powódkom przysługiwała ochrona związkowa, podczas gdy udzielenie ochrony nieprzejawiającym faktycznie żadnej aktywności związkowej powódkom w reakcji na powiadomienie przez pracodawcę o zamiarze wypowiedzenia im stosunku pracy z przyczyn niezwiązanych z działalnością związkową, stanowi nadużycie wolności związkowej i sprzeczne jest ze społeczno - gospodarczym przeznaczeniem tego prawa;

3. naruszenia prawa materialnego, a to art. 45 § 1 k. p. w zw. z art. 20 ust. 1

pkt 1 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (Dz.U. z 2014 r., poz. 191, dalej „Karta Nauczyciela”) poprzez ich niewłaściwe zastosowanie i uznanie, iż przyczyna wskazana w wypowiedzeniu umów o pracę okazała się nieprawdziwa i nieuzasadniona, tym samym nie zostały spełnione przesłanki uzasadnionego wypowiedzenia umowy o pracę zawartej na czas nieokreślony.

Skarżący wniósł o:

1. uchylenie zaskarżonego orzeczenia w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania sądowi drugiej instancji;
2. przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na podstawie art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., ze względu na wystąpienie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego;
3. zwolnienie strony pozwanej z obowiązku ponoszenia kosztów sądowych w trybie art. 103 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych;
4. zasądzenie na rzecz strony pozwanej kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm prawem przepisanych.

Skarżący wskazał, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, które sprowadza się do odpowiedzi na pytanie czy w sytuacji, gdy nie dochodzi do imiennego wskazania pracodawcy na piśmie przez zarząd lub komitet założycielski zakładowej organizacji związkowej pracowników, których stosunek pracy podlega ochronie przewidzianej w art. 32 ust. 1 u.z.z., a informacja ta zostaje przekazana pracodawcy przez samych zainteresowanych pracowników, czy takie powiadomienie uruchamia dyspozycję art. 32 ust. 1 u.z.z?

W odpowiedzi na skargę kasacyjną strona powodowa wniosła o:

1. oddalenie skargi kasacyjnej w całości;
2. zasądzenie od strony pozwanej na rzecz każdej z powódek kosztów postępowania kasacyjnego w tym kosztów zastępstwa procesowego wedle norm prawem przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna pozwanej nie kwalifikuje się do przyjęcia jej do merytorycznego rozpoznania. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy

przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie (1) występuje istotne zagadnienie prawne, (2) istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, (3) zachodzi nieważność postępowania lub (4) skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W związku z tym wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym przepisie, a jego uzasadnienie zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy.

Wniesiona w sprawie skarga kasacyjna zawiera wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania uzasadniony w ten sposób, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.). Nie można jednak uznać, że skarżący skutecznie wykazał istnienie przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.

Istotnym zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. jest zagadnienie nowe, nierozwiązane dotychczas w orzecznictwie, którego wyjaśnienie może przyczynić się do rozwoju prawa. W świetle utrwalonego orzecznictwa Sądu Najwyższego dotyczącego przyczyny przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., przedstawienie okoliczności uzasadniających rozpoznanie skargi kasacyjnej ze względu na występujące w sprawie istotne zagadnienie prawne polega na sformułowaniu samego zagadnienia wraz ze wskazaniem konkretnego przepisu prawa, na tle którego to zagadnienie występuje oraz wskazaniu argumentów prawnych, które prowadzą do rozbieżnych ocen prawnych, w tym także na sformułowaniu własnego stanowiska przez skarżącego. Wywód ten powinien być zbliżony do tego, jaki jest przyjęty przy przedstawianiu zagadnienia prawnego przez sąd odwoławczy na podstawie art. 390 k.p.c. (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 9 maja 2006 r., V CSK 75/06, LEX nr 1102817). Analogicznie należy traktować wymogi konstrukcyjne samego zagadnienia prawnego, formułowanego w ramach przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. oraz jego związek ze sprawą i skargą kasacyjną, która miałaby zostać rozpoznana przez Sąd Najwyższy. Zagadnienie prawne powinno, przede wszystkim, być sformułowane w oparciu o okoliczności mieszczące się w stanie

faktycznym sprawy wynikającym z dokonanych przez sąd ustaleń (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 czerwca 2001 r., III CZP 33/01, LEX nr 52571), a jednocześnie być przedstawione w sposób ogólny i abstrakcyjny tak, aby umożliwić Sądowi Najwyższemu udzielenie uniwersalnej odpowiedzi, niesprowadzającej się do samej subsumcji i rozstrzygnięcia konkretnego sporu (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 15 października 2002 r., III CZP 66/02, LEX nr 57240; z dnia 22 października 2002 r., III CZP 64/02, LEX nr 77033 i z dnia 5 grudnia 2008 r., III CZP 119/08, LEX nr 478179) i pozostawać w związku z rozpoznawaną sprawą, co oznacza, że sformułowane zagadnienie prawne musi mieć wpływ na rozstrzygnięcie danej sprawy (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 13 lipca 2007 r., III CSK 180/07, LEX nr 864002; z dnia 22 listopada 2007 r., I CSK 326/07, LEX nr 560504), a w końcu, dotyczyć zagadnienia budzącego rzeczywiście istotne (poważne) wątpliwości.

Skarżący nie wykazał, aby w sprawie rzeczywiście zachodziły podstawy do przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Sformułowane przez skarżącego istotne zagadnienie prawne nie ma oparcia w stanie faktycznym sprawy. Pamiętać należy, że, w przypadku braku sformułowania w skardze kasacyjnej zarzutów naruszenia prawa procesowego, Sąd Najwyższy jest związany stanem faktycznym ustalonym przez sądy powszechne rozpoznające daną sprawę.

W realiach przedmiotowej sprawy Sądy ją rozpoznające stwierdziły, że pracodawca został prawidłowo poinformowany o objęciu powódek ochroną związkową i nie mógł dokonać w stosunku do nich wypowiedzenia stosunków pracy. Pozwana nie stawia zarzutów naruszenia prawa procesowego, które podważałyby prawidłowość ustaleń Sądów. Należy zauważyć, że sformułowane zagadnienie prawne ma charakter polemiczny z ustaleniami Sądów.

Sformułowane przez skarżącego zagadnienie prawne nie nosi przy tym cechy istotności, bowiem do jego rozstrzygnięcia nie jest wymagane dokonanie pogłębionej wykładni przepisów prawa. Faktem jest, że kopię uchwały o objęciu powódek ochroną związkową przekazały dyrektorowi pozwanej szkoły same powódki, nie zmienia to jednak faktu, że uchwała ta pochodziła od uprawnionego organu związku zawodowego, została sporządzona i przekazana pozwanej na

piśmie, wskazywała imiennie powódki jako osoby objęte ochroną oraz okres na jaki zostały one objęte ochroną. Podzielić należy pogląd wyrażany w orzecznictwie Sadu Najwyższego, zgodnie z którym wskazanie, o którym stanowi art. 32 ust. 1 ustawy o związkach zawodowych oznacza podjęcie stosownej uchwały, natomiast wskazanie z § 2 rozporządzenia oznacza jedynie informację (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 3 października 2008 r., II PK 53/08, OSNP 2010 nr 5-6, poz. 60). Informacja, o której mowa w rozporządzeniu nie wymaga przy tym dołączenia uchwały ale musi zostać sporządzona na piśmie oraz zawierać imienne wskazanie pracowników objętych ochroną. Godzi się zauważyć, że rozporządzenie nie reguluje kwestii tego, w jaki sposób należy doręczyć pracodawcy stosowną informację, nie wyklucza również poinformowania go poprzez przekazanie mu kopii uchwały, skoro uchwała zawiera wymagane informacje.

Sąd Najwyższy uznał przy tym, że pomimo złożonego wniosku o zwolnienie pozwanej z ponoszenia kosztów postępowania kasacyjnego zasadnym jest obciążenie jej zwrotem kosztów zastępstwa procesowego na rzecz powódek. Sąd Okręgowy zwolnił pozwaną postanowieniem z dnia 4 kwietnia 2016 r. z ponoszenia opłaty od skarg kasacyjnych, zaś w pozostałym zakresie oddalił wniosek skarżącej placówki. W ocenie Sądu Najwyższego kwota zasądzona tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym jest na tyle niewielka, że pozwana jako jednostka racjonalnie prowadząca swoją gospodarkę finansową jest w stanie ją uiścić bez nadmiernego uszczerbku dla swojego budżetu, zwłaszcza, że została zwolniona z ponoszenia opłat od skarg kasacyjnych.

Stwierdzając, że nie zachodzą przyczyny przyjęcia skargi, określone w art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy postanowił zgodnie z art. 398⁹ § 2 k.p.c. Rozstrzygnięcie zawarte w pkt 2 ma swoją podstawę w art. 98 § 1 k.p.c. w związku z § 9 ust. 1 pkt 1 oraz § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. z 2015 r., poz. 1800 ze zm.).